

IVAN MERCINA

Mercinova družina se je pred poltretjim stoletjem preselila iz ljubljanske okolice v vipavsko dolino. Ivanov stari oče je bil organist na Gocah, stric Franc že kot kaplan na Travniku učitelj petja v semenišču, pozneje stolni dekan, izobražen glasbenik in cerkveni skladatelj. Ivanov oče organist na Gocah, edini brat tudi organist in spreten pevovodja. Ni bilo cudno, da je postav tudi Ivan že ob rojstvu glasbenik. Rodil se je leta 1851, hodil v domaco ljudsko šolo, nato pav latinske šole v Gorici. V vseh osmih gimnazijskih razredih je bil sošolec slavnega zgodovinarja Simona Rutarja. Kot šolar je Ivan po cele dneve igral na klavir. Ivanovo najljubše opravilo je bilo cerkveno petje, cez pocitnice pa pridno prepisovanje cerkvenih glasbenih del. Kot osmošolec je nadomeščal organista v Št. Petru.

Iz ljubezni do glasbe je Mercina po koncanih latinskih šolah prestopil na goriško učiteljišče, ker se je hotel posvetiti predvsem glasbi. Po

zrelostnem izpitu 1878 so ga imenovali za voditelja državne pripravnice na Proseku, kjer je vodil cerkveni in posvetni pevski zbor. Mercina je bil prvi goriški Slovenec, ki je naredil izpit za meščanske šole. Po kratkem službovanju v Materiji v Istri je postal učitelj na državni vadnici v Gorici, kjer je ostal do upokojitve leta 1917. Nato je do svoje smrti živel v Gorici in se ukvarjal zlasti z zvonoslovjem, kakor pricajo tri njegove knjige.

Glavna ucna predmeta Ivana Mercine sta bila petje in klavir. Po smrti glasbenika Hribarja je mrevzel pouk petja, klavirja in orgljanja na ženskem učiteljišču. Leta 1893 je izdala Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani »Igre in pesmi za otroška zabavišca in ljudske šole«. Leta 1914 je rajni vesar Franc Jožef Ivana odlikoval s castnim naslovom cesarskega svetnika. Pozneje mu je bila podeljena svetinja za 40 letno zvesto službovanje.

Krivico bi storili, ce bi izpustili delo Ivana Mercine v goriški Citalnici. Celih 25 let je vodil petje v Citalnici, in sicer po zgledu tedanjih rodoljubov povsem brezplacno. V citalnici je ustvaril prelep ženski, moški ter mešani zbor, ki je bil v cast ne le goriškim Slovencem temvec tudi Gorici nasploh. S tem je mogočno dvignil ugled Citalnice. Prireditvev je sledila prireditvi. Pri slavnostnih veselicah je vojaški orkester spremljal citalniško petje.

O Cehih gre glas, da se vsak rodi z violino; o Ivanu Mercini bi lahko rekli, da je prišel z zvonom na svet. Že kot kratkohlacnik se je z izredno ljubeznijo zanimal

za zvonove in je večkrat jokal, ko mu niso pustili v zvonik, da bi pritrkaval. Kot mlad fant je bil najboljši pritrkovalec v vipavski dolini. V kratkem je zaslovel kot najboljši slovenski zvonoslovec. Njegova zasluga je bila, da so postali ljudje zbircni pri nakupu zvonov. Ko je svetovna vojna unicila zvonove tudi v Sloveniji in je revščina stežaj odprla vrata jeklenim zvonovom, je Mercina, ki je dajal cerkvenim upravam svarila pred nakupom jeklenih zvonov. Kdorkoli si je želel navodil glede armature, narocil novih zvonov, glede obesitve zvonov, ta se je lahko brez skrbi obrnil na Mercino, ki je bil ljubezniv svetovalec v zvonarskih zadevah. Goriški knez in nadškof je imenoval Mercino za kolavdatorja zvonov za goriško nadškofijo.

Kot 75 letni starček je Mercina z veliko gorecnostjo in skrajno potrpežljivostjo spisal knjigo Slovenski pritrkovalec, ki je bila tedaj edina knjiga o pritrkavanju. Tudi danes nobena knjiga ne prekaša tedaj napisane knjige Slovenski pritrkovalec.

Slovenci smo že po naravi pritrkovalci, zato je potrebno, da pritrkavanje tudi ohranimo. Skrbeti moramo tudi za to, da se ta lep običaj razvija in izpopolnjuje. Tako ne bomo zadostili le želji našega pisatelja Ivana Mercine, ampak poglobili tudi nedolžno veselje v naš samih in povišali božjo cast.

Ivan Mercina je umrl 27. junija 1940, v 90. letu starosti. Pokopan je v svojem rodnem kraju na Gočah.

(Vir: www.smihel.net/pritrkavanje/ivanmercina)